

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrieri nefrancate nu se
 primesc.
 Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
 se primesc la Administrațiunea în
 Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
 în Viena: la M. Dukas Nachf.,
 Max. Angenfeld & Emerico Les-
 ner., Heinrich Schalek, A. Op-
 peikh Nachf., Anton Oppelk.
 în Budapesta la A. V. Gold-
 berger, Ekstein Bernat, Iuliu
 Leopold (VII Erszébet-közt).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 rie garmond pe o coloană 10
 bani pentru o publicare. Pu-
 blicități mai dese după tarife
 și învoială. — **RECLAME** pe
 pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA“ iese în de-gare și
 Abonamente pentru Austro-Ungarie
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Nr-ii de Duminică 4 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr-ii de Duminică 8 fr. pe an.
 Se printră la toate ofi-
 ciele postale din țară și din
 afară și la d-nu colecțori.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30. etajul
 I. Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. — Un esem-
 plar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 273.

Brașov, Luni-Marți 13 (26) Decembrie.

1905.

Liniște de Crăciun.

Nu putem scri, decât membrii coa-
 liției și noii lor aliați din tabăra lui
 Tisza vor prăznui Crăciunul lor cu
 inima liniștită. Vedem însă și primim
 zilnic dovezi, că duhul de intoleranță,
 ce-l lătește ei chiar și în clipite de
 cea mai grea cumpănă pentru țară,
 a băgat neliniște, temere și ură în
 inimile conaționalilor lor din ținu-
 turile largi, pe unde aceștia locuesc
 împreună cu Românii.

Prin aceste ținuturi, putem dice
 fără risic de a exagera, a perit de
 sărbători liniștea din inimile locuito-
 riilor maghiari și nici farmecul păcii,
 ce predomină în casele creștinilor la
 Crăcinn, nu le pôte reda liniștea su-
 fletescă, ce le-au răpit-o faimele și
 rapórtele mincinoase lățite zilnic de
 foile lor despre „conjurația revoluțio-
 nară“ a Românilor.

Până și în comitatul nostru al
 Brașovului, care a fost recunoscut de
 comitat model nu numai în ce pri-
 vesce ordinea și disciplina în ale ad-
 ministrației, dăr și în ce privesce le-
 alitatea și inclinarea spre pace a
 populațiunei sale mixte, se ved ur-
 mările periculoase ale iritațiunei și
 ațitării, ce a produs-o între Maghiari
 campania de clevetire pornită contra
 Românilor.

Dăm loc mai jos unei corespon-
 dențe din Săcele, care ne raporteză
 nisce fapte, ce ni s'ar părea de ne-
 creșut, decât nu am fi pe deplin si-
 guri de exactitate și consciențiosita-
 tea celor ce ni le comunică.

Dăr nu voim să ne ocupăm aici
 cu cele întimplite în Săcele. Raportul
 ce-l publicăm ne lămuresce pe deplin
 despre toate și face și conclusiunile de
 lipsă, vorbind despre datoria ce o au
 căpeteniile comitatului, de a inter-
 veni spre a scóte din capul unor
 funcționari locali năbădăioși gărgăunii
 ce i-a băgat acolo agitația dela Bu-
 dapesta.

Nu ne putem însă reține de a
 nu constata un óre-care nex causal
 între faima lățită de fóia maghiară
 guvernamentală din Brașov despre
 armele, ce s'ar fi confiscat la gară și
 cari ar fi fost expediate din partea
 ligei române și dintre procederea no-
 tarului din Bacifalu Săcelelor, care a
 telefonat după gendarm dând alarma,
 că Românii din Săcele se rescólă con-
 tra Ciangăilor cu arme și lănci, și
 făcând perchisiții pentru a confisca
 aceste presupuse arme și lănci.

Trebuie cineva să punescă bine
 stările și împrejurările pe la noi și să
 scie cum e construit craniul unor ast-
 fel de funcționari șovinisti pentru ca
 să pótă aprecia ce impresiune trebuie
 să le facă, când, după-ce au cetit în
 foile din Budapesta, că în Ardeal au
 eșit din morminte Horia și Iancu, mai
 cetesc și prin foile maghiare locale,
 că la gară s'a confiscat un transport
 próspect de revolve, carabine și pusc
 cu repetiție, ba și de tunuri, de cari
 s'a vorbit în serios prin Săcele.

Nu trebuie mult, pentru a ațita
 focul acolo unde este și așa adunat
 destul material esplosibil, dovadă cele
 ce ni-se raporteză din Săcele, unde
 deja pacinicii fruntași români sunt
 atacați pe strada ziua și noptea cu
 ciomagul și cu revolverul.

Nu scim, o repețim, cu ce inimă
 serbăză ați Crăciunul lor cei-ce au
 pus în scenă campania detestabilă de
 defaimare contra Românilor. Credem
 însă, că faptul, că au cădut de acord
 Apponyi cu Tisza în protestul lor con-
 tra Corónei, nu-i va puté mângăia
 mult, căci din și în și vor tre-
 bui să se convingă mai tare, că în
 cestiunea militară monarchul nici
 acum nu se gândesce măcar a intra
 în vorbă despre un compromis. Decă
 voiesc dăr pace, aliații vor trebui vrënd
 nevrând să cedeze în punctul acesta.

Le este greu cu toate astea a afla
 drumul pentru împăciuire cu coróna.
 Dăr când vor afla ei drumul, care

să-i ducă la împăciuire cu popórele
 conlocuitoare, decât și în momentele
 critice de față se fac culpabili de ma-
 noperele cele mai condamnabile con-
 tra lor? Și totuși împăciuirea cu aceste
 popóre nu este mai puțin necesară
 pentru esistența și consolidarea Un-
 gariei, decât aceea cu coróna!

Rusia și conflictul greco-român. Dia-
 rul frances »Figaro« află, că Rusia și-a
 oferit Greciei bunele sale servicii și me-
 diațiunea pentru aplanarea conflictului cu
 România.

Programul guvernului engles. Minis-
 trul-președinte engles Campbell-Banner-
 man a ținut la 22 Decembrie un mare
 discurs la o întrunire a partidului liberal
 în Londra.

Campbell-Bannerman a accentuat, că
 formarea noului cabinet engles n'a produs
 nici o mișcare în statele europene. A des-
 fășurat apoi programul partidului liberal.
 Cu privire la *politica esternă* a constatat
 înainte de toate, că raporturile Angliei cu
 celelalte state sunt amicale. Guvernul va
 scuti și promova amicitia franco-englesă.
 În ce priveșce raporturile dintre Anglia și
 Germania spune, că nu se află nimic între
 interesul acestor două popóre, ce ar mo-
 tiva o iritațiune.

Liberalii condamnă ori-ce politică a-
 gresivă, căci dorința lor este să trăiescă
 în bună prielinie cu lumea întrégă. Cu bu-
 curie ia spre sciință, că ideia tribunalului
 ales internațional cuceresce teren. Cu toate
 acestea *pacea lumii e neconținut amenin-
 țată de pregătirile de răboiu.*

În ce priveșce Irlanda, baza politiceii
 liberalilor este a-se reda Irlandesilor drep-
 tul de control asupra afacerilor interne.

Crisa ungară.

Kristoffy despre situațiune.

Ministrul ung. de interne Kristoffy
 avënd șilele acestea o convorbire cu'n și-
 arist, a făcut nisce declarațiuni interesante
 asupra situațiunei.

Guvernul — șișe ministrul — dăr-
 du-și demisiunea în urma hotărriilor din
 cele două camere legislative, a dat totodată
 dovadă de concepțiunile sale legale și con-
 stituționale. N'a fost acesta nici tactică,
 nici simplă formalitate. În urma voinței
 hotărrite regesci *guvernul rămâne la locul
 său* chiar și numai pentru-ca să mențină
 ordinea în stat. Ori-cine pótă să vadă, că
 Maj. Sa necesarmente a decis astfel, după
 ce dispozițiunile nici în sus, nici în jos nu
 s'au schimbat întru nimic de la prima nu-
 mire a guvernului. Urméză de aici, că gu-
 vernul va administra pe baza misiunei
 sale de până acum, până când dispoziți-
 unile nu se vor fi schimbat reciproc. Gu-
 vernul accentuează și acum, că ține strins
 la litera legii și nu se va abate nici de
 aci înainte de la direcția acesta. Coaliția
 să facă cu puțință succesul tratărilor de
 pace, ce sunt în curs, și cu acesta se va
 crea situația necesară.

A declarat mai departe Kristoffy, că
 e o presupunere ridicolă, că însuși Maj.
 Sa ar fi împiedecat prezentarea proiectu-
 lui de lege despre votul universal. Nici
 Maj. Sa, nici cercurile politice competente
 vieneșe nu se dimit la o astfel de con-
 troversă. Guvernul stă pe baza lărgirei
 dreptului electoral și de la baza acesta el
 nu se abate de ațil pe mâne. Causa pentru
 care guvernul n'a prezentat la 19 Dec.
 proiectul despre votul universal, este sim-
 plamente actualitatea situațiunei politice.
 Guvernul a ajuns în situația forțată de a
*amâna camera în interesul acțiunei de
 pace.* A făcut-o acesta în parte în *naturul
 coalițiunei, apreciând intențiunile pacifice
 ale acesteia.*

Și decât coaliția nu va ceda?

O persoană sus pusă, bine informată
 asupra tuturor celor ce se petrec la cur-
 tea din Viena, a primit alaltăer pe unul
 din redactorii șiarului »Wiener Allg. Ztg.«
 făcându-i următoarele comunicări:

— Da, da, aveți dreptate: svonorile de
 pace din ultimele șile ne făcură a nădă-
 lui, că ne apropiem mai mult de cât ori
 când de soluția crisei. Mulți însă și-ar fi
 redus în mod considerabil speranțele, decât
 ar fi știut ce se petrece în anturajul îm-
 përatului. Se scie adecă, că *impëratul ab-
 solut nu vrea să cedeze în cestiunea militară.*
 Chiar șilele din urmă se aușia din șercu-
 rile ungueresci, că M. Sa va ceda cât de
 puțin.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Religiune și sciință.

Studiu asupra raportului lor
 de Alex. de Mocsonyi.

Reproducem la locul acesta din eminentul
 studiu filosofic al d-lui Mocsonyi, a căruia a-
 parițiune am anunțat-o în numărul trecut al fó-
 iei noastre, ultimul capitol, pe cât de interesant,
 pe atât de instructiv.

După această clarificare a contrastului
 dintre așa șișe *religiune rațională și reli-
 giunea pozitivă*, stăm acum în fața întrebă-
 rei: *Care este deci raportul adevărat, ge-
 muin dintre religiune și sciință?* În cursul
 reprivirii noastre istorice am dat de trei
 raporturi de felul acesta: *raportul armo-
 niei medievale, al conformității moderne și
 al antagonismului modern* între sciință și
 religiune și am vedut, că nici unul din
 aceste trei raporturi nu pôte suporta
 critica.

Armonia medievală se întemeiază —
 precum am vedut — pe principiul norma-
 tiv insutnabil, conform căruia nu se pôte
 privi ca adevărată nici o teză științifică,

care contrașice vre-unei dogme a credin-
 ței; conformitatea modernă și antagonis-
 mul modern se întemeiază din contră —
 precum de asemenea am vedut — pe in-
 admisibila întórcere în contrastul contra-
 dictoric a aceluși princip, conform căruia
 nu se mai pôte privi ca adevărată de aici
 înainte nici o dogmă a credinței, care nu
 concordéză cu sciința său cu lumina rați-
 unei, fiind întréga deosebire între ultimele
 două puncte numai aceea, că — precum
 am vedut — pretinsa conformitate a reli-
 giunei și sciinței se dovedesce de o sin-
 amăgire pióșă, antagonismul ostil religi-
 unei se arată din contră numai ca consec-
 vență logică a principiului fals normativ.

Acest princip normativ este deci în
 ambele sale forme de o potrivă inaccep-
 tibil, căci în forma sa medievală pune el
 sciinței o *limite artificială*, incompatibilă
 cu adevărata fire a aceleia, în forma sa
 modernă aședă el din contră religiunei o
 limite, care contrașice firei ei, și care toc-
 mai de aceea conduce în consecvențele
 sale cu necesitate logică la nimicirea reli-
 giiei.

Religiunea însă tot așa de puțin se
 pôte nimici, precum nu se pôte delimita

artificial sciința în împlinirea problemei
 sale, decât a ajuns odată la consciința de-
 plină a acesteia. Prin urmare tind *ambele*
 forme ale acestui princip normativ la *im-
 posibil* și acesta rezultă din o falsă apre-
 ciare a naturii adevărate a religiunei și
 sciinței. Dăr cunoscința raportului adevă-
 rat, genuin dintre religiune și sciință, pre-
 cum și a principiilor, cari au să servescă
 acestuia ca cinozură, pot fi deduse numai
 din adevărat cunoscuta natură și meniți-
 une a religiei și sciinței.

Avem deci să întrebăm: *Ce este sci-
 ința și religiunea și care este menițiunea
 fie-căreia din aceste?* Nu încape nici o în-
 doială, că religiunea și sciința sunt cei
 mai importanți doi factori de cultură, ba
 se pôte dice, că întru cât state și popóre
 nu numai că pot exista fără sciință, dăr
 pot ajunge și un grad anumit de cultură,
 pe când fără religiune nici exista nu pot,
 întru atâta este religiunea un factor cul-
 tural și mai indispensabil de cât sciința.
 Dăr decât și sunt religiunea și sciința cei
 doi factori culturali mai importanți, sunt
 ele cu toate aceste *toto genere* deosebite.
 Ambele au rădăcină adenc și inextermin-
 nabile în natura omenescă, dăr rësar din

două bolduri fundamentale ale vieții *cu-
 otul deosebite*: una își are rădăcinile în
 boldul *cunoscinței*, cealaltă într-o adencă
 trebuință a inimei. Ființa sciinței consistă
 din *cunoscința obiectivă*, ființa religiunei —
 pe tréptă mai înaltă, monoteistică a desvoltă-
 rii — consistă din *un raport subiectiv mistic
 al inimei cu cauza primordială mistică a
 lumii.* Tendința sciinței este de a *înfelege
 lumea și lucrurile în necul lor natural*,
 între marginile naturale ce-i sunt puse,
 cari nu se pot depăși; religiunea din con-
 tră, conform firei sale intime, *se mișcă în
 sfera incomprehenzibilului.* Cea mai înaltă
 problemă a sciinței, așa-dăr a filosofiei și
 aici special a unei metafizice strict scien-
 tifice, este a *căștiga pe baza celor mai ge-
 nerale fapte empirice și a conclusiunilor fi-
 nale ce rezultă din aceste cu stringență lo-
 gică, o intuițiune strict obiectivă și siste-
 matică a lumii, care are să constituie în
 privința științifică ultimul fundament teo-
 retic al tuturor științelor speciale.* Dăr
 peste acest punct nu pôte să pëtrundă nici
 o sciință omenescă. Nici o sciință omenescă
 nu pôte să resolve ultimele întrebări, cari
 se nasc din problema lumii, *enigma exis-
 tenței, enigma universului.* Aici stă sciința

Asemenea svonuri sbârâiau în lumea politică și înainte de faimăsa audiență a șefilor coalițiunii. Imi aduc aminte foarte bine, ce impresie ciudată a produs atunci asupra împăratului, când se scria, ca lucru pozitiv, că la regimentele ungare se va introduce limba maghiară, ca limbă de comandă. Spre a tăia ori-ce cale astorfel de combinațiuni, s'a luat hotărârea de a da publicității punctele de program ale Coronei și pot să vă asigur, că împăratul ține și astăzi cu tărie admirabilă la acele puncte. Toți politicienii, cari au fost primiți în ultimele săptămâni la Curte, au părăsit cabinetul Monarchului cu firma convingere, că pacea în Ungaria numai atunci va fi posibilă, decât colțiunea își va conforma postulatele programului Coronei. Și tocmai politicienii aceștia au putut să audă de repetite ori la Hofburg cuvintele rezolute, că împăratul se simte obligat a preda urmașului său monarchia așa cum a preluat-o densus.

Va pricepe ori cine, deci, că ralierea partidelor ungare din ambele camere, pusă la cale cu gândul de a face presiune, n'a făcut asupra împăratului nici cea mai mică impresiune. Această s'a putut vedea și din răspunsul împăratului dat asupra demisiunii cabinetului Fejervary. Împăratul persistă în atitudinea expectativă, singura corectă după audiența colectivă. »Etă punctele mele« a dis atunci împăratul. »Le primiți, ori nu?« La întrebarea acesta nu există alt răspuns, decât da seu ba. — Până acuma încă nu s'a pronunțat »da«. Și de aceea împăratul n'a mai adresat coalițiunii nici o întrebare. Și nici autograful adresat lui Fejervary nu conține nici o invitație oficială către coalițiune.

Din acestea puteți vedea, că se va căuta o soluțiune a crizei fără coalițiune și fără dieta »actuală« ungară, în cas când coalițiunea nu va ceda.

După toate probabilitățile, baronul Fejervary va asculta de împăratul, până se va limpedi situațiunea. Ar trebui să fie mai mare iubirea lui pentru fiul său Eméric, decât pentru împăratul, ca să nu facă acesta. Până acuma Fejervary și-a reprimat aceste sentimente cum se cuvine unui adevărat soldat. Familia l'a implorat, ca în vederea bătrânețelor sale, să se retragă în liniștea bine meritată. Fejervary a refuzat. Decă nu se va întâmpla ceva neprevăzut, se poate dice cu siguranță, că ministerul Fejervary va funcționa și după 1 Martie încă multe multe luni. Tote intrigile îndreptate contra lui Fejervary au fost zadarnice. El stă mai tare, decât ori când. Și se înșală și aceia, cari cred, că odată cu Fejervary se va lua de la ordinea țilei reforma electorală. Reforma electorală nu se mai poate lua de la ordinea țilei. Coalițiunea are timp de resgândire 2 luni. Decă va lăsa

să trecă acest timp neutilizat, ea va purta răspunderea pentru tot ce se va întâmpla după 1 Martie. Ea va afla atunci, că vorbele împăratului nu pot fi restălmăcite...

Problemele cabinetului Fejervary.

Un personaj politic, care este în situația de a cunoște intențiunile cabinetului ungar, s'a exprimat cătră un redactor al unei foi din Viena precum urmază:

Acțiunea principală a cabinetului se va îndrepta acum spre reprimarea renitenței comitatelor. Aici va trebui să se pună capăt anarchiei.

O altă problemă a ministrului de interne va fi de a soma pe toți funcționarii, să dea imediat ascultare ordinelor ministeriale. Cei-ce se vor împotrivi, vor fi suspendați și destituiți.

Paralel cu acestea se vor lua și alte dispoziții menite a restabili ordinea normală. La 1 Martie parlamentul va fi somat să voteze impozitele și recruții. Decă va refusa, atunci în aceeași ședință camera va fi dizolvată prin autograf regesc. Totodată se va face somația, de a-se vota convenția comercială cu Germania. Această convenție va, intra în vigoare cu ori-ce preț la 1 Martie, deorece monarchia nu poate desconsidera obligațiunea ce a luat-o asupra-si față cu o mare putere aliată. Prima condițiune pentru pace, va fi absolutul pentru activitatea de până acuma a ministeriului.

În ce privește șansele păcii, acestea se reduc și la cei mai mari optimiști, la un minimum. Astăzi nu sunt de cât 2 eventualități, prin cari s'ar pute face posibilă retragerea cabinetului Fejervary. Ori formarea unui cabinet 67-ist, care pe baza programului regesc de la 23 Septembrie să primescă guvernul, ori va urma un ministeriu de afaceri, care va lucra cu mijloace mai aspre decât cel actual.

Prospectele favorabile.

Un diplomat bine informat intervievat de un redactor de la »W. Allg. Ztg.« a dis următoarele:

Actualul ministeriu este o necesitate, pe care chiar și adversarii lui principari trebuie să o recunoască... Decă Kristoffy a declarat, că guvernul se lăgă de litera legii, această declarație nu trebuie luată »literalmente«, căci criza a reclamat multe decisiuni și măsuri extraordinare, cum a fost d. e. istoria cu dotațiunea comitatelor. În tot cazul ministeriul Fejervary este o potență de care trebuie să se țină cont... Faptul cel mai important este, că acum și contele Stefan Tisza a desăvârșit așa dicend în mod solemn înțelegerea, oferită lui înainte cu câteva săptămâni de cătră contele Andrássy. Prin această s'au dat totodată cadrele înțelegerei. Partidele vor trebui să facă totul, spre a ajunge la o înțelegere pe cale pacinică cu Coróna. Condiția indis-

pensabilă, firesce, va fi recunoșcerea drepturilor Coronei. Coróna va arăta de sigur prevenire, decât negocierile vor fi conduse de o persoană cu autoritate. Decă această persoană va fi Szell ori Lukacs, ori altă persoană, nu se știe încă. În tot cazul problema lui va fi mare și glorioasă.

Greva lucrătorilor agricoli.

Curcurele politice se preocupă actualmente de hotărârea ce a luat-o partidul socialist din Ungaria, anume, ca în cas când aristocrații maghiari își vor continua până la vară rezistența împotriva reformei electorale, lucrătorii agricoli să pună în practică greva generală.

Alarm de „răscolă“ în Săcele.

Săcele, 25 Dec. 1905.

Este în deobște cunoscut, că popor mai pacinic și mai blând mai iubitor de ordine ca poporul român din Săcele nu se poate afla pe rotogolul patriei noastre.

Cine a trăit în mijlocului și i-a studiat viața, s'a putut convinge despre acest adevăr. — Dér drept dovadă ar pute servi casurile de procese de transgresiune și criminale — cari în cât privește pe Români sunt cu totul disparente.

Românii Seceleni sunt religioși. Au frică de Dumnezeu și rușine de omeni. Ei nu se certă, nu se bat, nu iubesc scandalurile, nu merg la cârciumă. Ei nu sunt alcoolici.

Viața, partea cea mai mare și-o petrec în România, unde servesc, alergă și muncesc pentru a-și plăti birurile grele și chivernisi casa. Ei sunt numai ca nisce oșpeți în Săcele. O lună, mult două într'un an e totă petrecerea lor acasă. Satele din partea românească sunt locuite mai numai de femei. Numărul bărbaților chiar în timpul cel mai favorabil, e disparent față de marea majoritate a locuitorilor ciangăi din Săcele.

Cu toate aceste frigurile de revoluție a cuprins și pe locuitorii noștri ciangăi din Săcele, căci notarul din Bacifalu, Bacsó, a reclamat în 16/XI a. c. telefonic gendarmeria și miliția sub cuvânt, că Mocanii s'au răscolat.

Umarea a fost că fruntașului Ioan Băncilă i-s'a făcut perchișiile domiciliară arătat fiind, că posede un deposit de lănci. Asemenea unui meșteșugar ferar, denunțat că fabrică arme. Preoții și învățătorii români sunt în continuu bănuți și supraveghiați. S'a svonit că întrețin legături cu preoțiunea din Buzuel ungurese, de unde o să li-se trimită tunuri și arme.

Miliția n'a venit, căci gendarmeria — neputend găsi nimic — a contramandat trimiterea ei și întărirea postului de gendarmii.

Românii Seceleni însă reclamă acest lucru — căci feciorii de ciangăi, cari și până acuma erau foarte agresivi — nu numai față de publicul român — ci chiar și față de inteligența maghiară — în timpul din urmă de când cu aceste svonuri au devenit atât de provocători în cât siguranța publică e cu totul amenințată.

Sub împrejurări normale se ținea calea omenilor noștri, când sosiau acasă din România. Locuitorul Neagoe Popea, om bătrân de 70 ani, a fost bătut cu parii atât de cumplit, încât în urma pierderii prea mari de sânge, i-s'a pricinuit mărtea. Locuitoră Maria D. Cazacu, înapoiindu-se de la gara tramvaiului, a fost jefuită și schilăvită rupându-i trei degete de la o mână. Veduva soție de învățător Susana Ștefan Dragomir a fost bătută și schilăvită. Comersantul Petru Comșa Mitrea bătut așa de rău, încât a zăcut vre-o 4 săptămâni.

Că ce vor fi în stare să comită acești omeni acum, când sufletul lor e plin de veninul urei și răsunării, își poate închipui ori cine!

Asără în 24/XII orele 8, pe când nisce fruntași români se întorceau dela o logodnă din Cernatu, un fecior de cingău a tras un foc de revolver asupra lor, așa că mare norocire a fost, că nu i-a nimerit glonte.

Aflăm mai departe, că feciorii ciangăi în comunele Cernatu și Turcheșii își procură revolve și cuțite, ér în întrunirile lor nu vorbesc, decât de revoluție și de atentate.

Tot aici amintim următorul cas. Unui preot român din aceste patru sate i-a sosit în gara Dêrste un pachet de la un ginere, care conținea o lampă de agățat. Magazinul nu ocaziunea scoterei pachetului, s'a adresat omului trimis de preot cu cuvintele »Ce-în pachetul ăsta de sună, arme, ca să faceți revoluție?«, și a trântit pachetul cu o așa furie, încât preotul acasă

a găsit lampa totă țândări. Etă deci unde ajung lucrurile!

Inteligența și poporul român din Săcele, care tot-deuna a escelat prin simțul de ordine și pace, așteptă și cred că este în drept de a aștepta, ca organele administrative comitatense și în special d-l fișpan Dr. Szekely și d-l vicespan Dr. Jekel să ia grabnice dispoziții, ca să se curme aceste porniri și ca spiritele agitate și aprinse la ură nemotivată față de elementul român pacinic și blând, să se domolească.

Așteptăm mai departe dela inteligența maghiară din Săcele, dela preoți, profesori și învățători, cari ne cunosc destul de bine, ca să orienteze poporul și tinerimea maghiară despre netemeinicia svonurilor lățite în foile maghiare, cari aruncă semina urei și discordiei și între locuitorii români și maghiari din Săcele.

Mai mulți fruntași români.

O manifestare a tinerimei univ. române bucovinene.

În luna Octomvrie și la începutul lunii curente unele partide ale Rutenilor din Galiția au ținut adunări politice în cari s'a primit un nou punct al programului ruten, și anume: încorporarea unei părți, ba chiar a întregului ducal al Bucovinei în partea rutenescă a Galiției.

În fața acestei manifestațiuni ostile a Rutenilor în contra existenței Românilor în Bucovina, tinerimea universitară română din Bucovina a redactat un protest energic în contra acestor uneltiri, pe care l'a înmanat guvernului Bucovinei.

În acest protest se dice între altele:

—»Firm hotărâți de a ne pune cu toate puterile noastre în serviciul apărării acestor lăcașuri de cele mai sfinte ale noastre amintiri istorice, și de a apăra până la ultima picătură de sânge cu toate mijlocele legale existența greu amenințată a neamului și a bisericii sale, studentimea întregă română a universității imp. reg. Francisc-Josefină din Cernăuți a luat într-o adunare plenară, ținută chiar acum, cu unanimitate de voturi hotărârea, că cu intențiunea a respinge cererea politicienilor ruteni din Galiția amenințătoare pentru existența poporului român din Bucovina și a bisericii noastre greco-orientale, să facă protest solemn în contra acestei cereri și ca să aducă acesta, prea onorate domnule guvernor, la cunoștința d-văstră, căci ca șef prețuit al țării să binevoiați a asculta acestui strigăt de desperare al unui popor totdeuna bine probat în fidelitatea și atașarea sa nemărginită către împărat și împărăție, pentru-ca d-văstră să faceți cele de cuviință în scop, ca cererea politicienilor ruteni din Galiția să fie deja de pe acum, după cum merită, respinsă în modul cel mai energic, spre a nu i-se da unuia prea multe și a i-se lua celuilalt cele de pe urmă ce le mai are.«

În același timp studentimea română a espediat o telegramă și ministrului președinte Gautsch, rugându-l, ca să respingă deja de pe acuma în mod energic dorința exprimată de politicienii ruteni, ér prin o altă telegramă adresată archimandritului și egumenului mănăstirii Putna Teofil Pătraș, studentimea română rögă pe acesta, ca printr'un serviciu divin săvârșit la mormântul marelui voevod Ștefan să implóre pentru buna și fericita reușită a acțiunii tinerimei binecuvântarea și ajutorul Tatălui cereș și al sfântului erou.

Din toate părțile ducatului Bucovina au sosit la adresa tinerimei române numeroase telegrame de încurajare și felicitare.

Guvernul și „mișcarea Românilor“

Rugat de ministrul de interne, ministrul de honveți Bihar a însărcinat pe colonelul de gendarmerie Alex. Panajott, ca pe basă de experiență personală să facă raport ministrului de interne asupra mișcărilor naționaliste române. Panajott a călătorit prin ținuturile »amenințate« și despre rezultatul excursiunilor sale a trimis ministrului de interne Kristoffy un raport telegrafic.

Raportul spune, că sunt exagerate (numai atât? — Culeg.) scirile despre mișcările naționale (!) și »pericolul« nici pe departe nu e așa de mare după cum l'au bucinat cu intenție diarele. Poporațiunea, dice mai departe raportul, este într'adevăr agitată în urma tipăriturilor valabe răscăndite în taină de agitatori, trimiterea

la marginea ei extremă, pe pragul incomprehenzibilului și acest prag nu-l poate trece, fără de a-se dizolva pe sine.

Astfel, deși a câștigat știința cu intuiția sa obiectiv sistematică a lumii un punct de odihnă solid, logic și fundamental teoretic al diferitelor sale ramuri, dér nu a rezolvat în întregime sa problema lumii și după-ce nu poate face acesta, n'are să se lase sedusă de iluziunea, ca și când s'ar fi rostit prin imperfectă sa rezolvare a problemei lumii chiar și ultimul cuvânt în chestiunile aceste. Restul nerăzolvat al problemei este câmpul nemăsurat al incomprehenzibilului și pe acest câmp n'are să ia cuvântul știința, căci acesta constituie domeniul exclusiv al credinței.

Astfel sunt terenele științei și credinței, unul față de altul, strict delimitate: În sfera chestiunilor celor mai înalte, privitoare la problema lumii, constituie incomprehenzibilul domeniul științei, incomprehenzibilul însă domeniul religiei. Dér în ciuda acestei limitări adânci a terenelor lor, peste care nu se poate clădi pod, au totuși religiei și știința un punct comun de atingere și adică unul de natură posibilă, căci acest punct de atingere este:

Certitudinea științifică a existenței lui Dumnezeu.

Deși s'a răspândit foarte în cercurile științifice ale timpului modern concepția adusă în avânt de la nominalismul scolastic încôce, că existența lui Dumnezeu nu s'ar pură demonstra în mod științific, totuși este falsă această concepție. Decă abstractagem de la toate antropomorfismele științifice inadmisibile, și înțelegem sub ideea Dumnezeirii aceea, în ce conglăsuiesc, pe lângă toate celelalte divergenții multiple ale lor, cei mai mari filosofi și teologi ai tuturor timpurilor, anume cauza primordială a universului: atunci este evident, că pe cât de certă este existența lumii, atât de certă este și existența lui Dumnezeu ca cea cauză primordială, în virtutea căreia este constituită lumea tocmai așa și nu altfel de cât cum este de fapt constituită. Și această idee a Dumnezeirii, această idee a cauzei primordiale a universului nu este o iluziune fără conținut, ci o idee cu desăvârșire reală plină de înțeles, care își câștigă conținutul strict științific din bine conceputa idee a lumii însăși.

(Va urma.)

ndarmilor a fost pe deplin motivată (?) óreca românimea necultă și fanatisată (!) gata în tot momentul ași lua refugiu mijloce, cari fac foarte necesară prezența gendarmilor *Va rămâne deci și mai parte contingentul de gendarmi în comunele amenințate.* (Acesta să fie răspunsul, ce se dă reclamațiilor delegației detașărilor români, cari au fost la miniștrii Jervary și Kristoffy? — Red.)

Săptămâna acesta colonelul de genmerie Panajott va sosi la Budapesta și face ministrului de interne un raport ai detaiat.

— Cantele *Beldi Akos*, fișpanul cotitalului TERNAVA-mică, desminte scirea arului »Budapesti Hirlap« (pe care am st reproduc'o și noi), că protopopul român din Dicio-St.-Mărtin face dese călăriri și ia pe pasagerii români din clasa a sia în clasa a doua, cetindu-le articole n diare române. »Protopopul — ăce fișpanul Beldi — atât în prezent, cât și în ecut, s'a reținut de agitațiunea națională și trăese în cea mai bună armonie cu cietatea maghiară«.

— Mai amintim, că pe cale telegrafică ministrul de honveđi a retras miliția imisă la Hălmagiul-mare și la Brad.

SCIRILE DILEI.

— 25 Decembrie n.

Pentru victimele din Macedonia. Comitetul pentru ajutorarea Românilor Macedoneni a lansat următorul apel către omâni din toate părțile: Cea mai cumplită urgie omenescă s'a abătut asupra așilor noștri din Macedonia. Sate întregi nt arse și jefuite. Bătrâni cu pletele bite în dragostea de neam și țără cad rtiă acestei nobile porniri. Promotorii iturii naționale: preoți, profesori și in țători cu toții dela mic până la mare, ră deosebiri de sex și etate, cad sub culele acelora, cari întodăuna au găsit în mmentul mânos al țeril noastre un traiu ubelșugat și nici o constrângere la limba datinele lor naționale. Răsună vâile ndului de jalea fraților noștri, și această le, repercutată de vâile Carpaților, se nu bă nici un răsunet în inima noastră, se a ne înduioșeze sufletele și din prinusul ostru de iubire se găsim și pentru ei inarea suferințelor?

Români, Crăciunul se apropie și în acedonia e pustiu și jale. Orfan și vëve astăptă dela noi colindeții tradiționali. Să-i dăm cu prisosință și Sfintele rbători să fie și pentru ei speranța unui itor mai fericit și năzuința către idealul sat de toți bunii Români.

»Cartea verde« asupra conflictului reco-român a fost dată la tipar, după im cetim în diarele din București, și va gata în curând. Ea va fi distribuită embrilor parlamentului în dece zile cel ult, adică înainte ca Corpurile Legiuitoare ia vacanță.

Instalarea din Solnoc. La 23 Decemtie s'a făcut în Solnoc instalarea noului span *Lenk Gyula*. Un cordon militar a chis comunicația în întregul oraș. În trul casei comitatului se aflau de pază 4 ompânii de soldați, 2 escadrone de cavarie și 150 gendarmi. La ora 10 s'a deshis sala adunării, care imediat fu înțesată e membrii municipali. Fișpanul *Lenk* era cunjurat de 30 gendarmi. Când fișpanul tia formula jurământului, membrii aduării isbucniră în strigări de: Afară cu ! Om de nimic! Două ouă clocite sbură apoi spre fișpanul, după care interveiră gendarmii. Fișpanul declară apoi aduarea închisă.

Majestatea Sa monarcul a permis . Sale Ioan cav. de *Euscariu*, jude de arie în pensiuine, să primescă și să pôtă urta medalia română „Bene merenti“ cl. I.

Sinódele. Pe Dumineca viitoare este onvocat sinodul ordinar al bisericei Sf. icolae din Scheiul Brașovului. La ordinea ile este raportul comisiei sinodale asura activității fostului comitet parochial ro 1903 și alegerea unei comisii revititoare pentru activitatea noului comitet arochial pro 1904.

Distincțiune. Regele Carol a acordat medalia »Bene Merenti« cl. I. d-lui *Eusebiu opovic* profesor la facultatea de teologie în Cernăuți pentru scrierile sale.

Atentatul dela Salonic. În privința imei săvârșite de bandiții greci contra lui L. Duma inspectorul general al școlilor din Macedonia, se comunică din Saonic următoarele amănunte: Atentatorul ece face parte din comitetul pangreesc. În momentul atentatului, Lazar Duma stăa la masă cu consulul general român

Georgescu, G. Trifon vice-consul și Cionga revisor școlar. Imediat după atentat Trifon și Cionga au eșit afară pentru a prinde pe atentator; în momentul acela un polițist a pus mâna pe viceconsulul român, void să-l aresteze. Atunci Trifon simțind că este vorba de un adevărat complot grecesc, căci la Salonic totă poliția este grecescă, a stăruit ca polițaiul să fie arestat, împreună cu proprietarul birului și chelnerii cari serveau și cari cu toții probabil, erau din complot. Toți au fost depuși. Românii din Salonic au fost de au presintat felicitări consulului general român, pentru că a scăpat neatins și au exprimat regrete pentru rănirea valorosului inspector Duma.

Declarațiune. Suntem rugați a da loc următoarei declarațiunii: »Subscrișii funcționari ai institutului de credit și economii »Ardeleana« declarăm de un neadevăr scirea ce s'a publicat în numărul de Sămbătă 23 Decembrie a. c. al organului »Gazeta Transilvaniei«, în care se afirmă, că directorul nostru d-l Dr. Aurel Vlad, s'ar fi retras din direcțiune ajungând în conflict cu funcționarii institutului; din contră declarăm că cu stimatul și iubitul nostru director am trăit și trăim și acum în cea mai deplină armonie. Cu totă stima, funcționarii institutului: Simion Damian, Petru Belu, Flora, Simion Vlad, Cristea Adrian, Nicolae Branga, Valer de Orbonas.«

Logodnă. D-șora *Zoe Serb* și d-l Dr. Iuliu *Coste* logodiți, Ciacova, Decembrie 1905 n.

Inspector regesc permutat. Faimosul inspector școlar Dr. *Vérlessi Gyula* din Sibiu a fost permutat în aceeași calitate la Agria.

Ministrul român de război a dat ordin corpurilor 3 și 4 de armată din Galați și Iași, să detașeze șapte batalioane de infanterie pentru paza luncei Prutului, împedcând intrarea refugiaților din Rusia.

Diarul »Courier Europeen« publică un articol al fostului ministru de justiție român *Dissescu*, asupra chestiei macedonene. D-l *Dissescu* vorbește de persecuțiile la cari sunt supuși aromâni din partea grecilor. Singura soluțiune, ăce d-l *Dissescu*, ar fi ca Europa să însărcineze pe România cu pacificarea Macedoniei, ceea-ce n'ar face pe nimeni gelos. România ar primi imediat un așa mandat.

Loteria sindicatului pressei române. Ministerul român de interne și-a dat învoirea, ca sindicatul diariștilor români să organizeze o loterie, din ale cărei venite sindicatul să-și ridice o casă proprie. Se vor eda 220,000 losuri à 1 leu și vor fi cu totul 805 câștiguri în suma de 40,000 lei.

Evenimentele din Rusia.

Țarul.

Din *Petersburg* i-se anunță diarului „Daily Express“: Revoluționarii au provocat pe Țar să părăsescă Rusia, căci pe el și familia lui nu voese să-i supere cu nimic, în actualele împrejurări însă nu pot lua nici o răspundere. Un exemplar din această provocare a fost aflat pe biroul Țarului.

Săptămâna trecută s'a petrecut între Țar și *Witte* o scenă foarte penibilă. Țarul a imputat lui *Witte*, că se ocupă mai mult de viitorul poporului, decât de siguranța dinastiei.

Witte ar fi răspuns: »Majestate, dinastia n'o mai pot salva și mă tem, că nici poporul nu-l mai pot salva.«

După aceste cuvinte *Witte* a părăsit palatul și de atunci n'a mai fost în audiență. Țarul se află acum cu totul sub influența marelui duce *Vladimir*, care e cel mai reacționar dintre toți marii duci. Țarul părăsește foarte rar locuința sa. Cea mai mare parte din ăi o petrece la masa de scris, necontenit primind sciri din *Petersburg* și din orașe.

Votul universal?

La 22 Decembrie s'a ținut sub președența Țarului un consiliu de miniștri, în care s'a desbătut și s'a primit proiectul de lege privitor la dreptul electoral. Dispozițiunile acestui proiect, se ăce, consună cu principiile votului universal. Legea va fi publicată probabil cu ocaziunea sărbătorilor Crăciunului, alegerile s'ar face la finea lui Ianuarie, ér Duma imperială va fi convocată în Februarie.

Luptă strașnică în Moscva.

Din *Moscva* se anunță, că în séra zilei de 22 l. c. revoluționarii au aranjat o mare demonstrație. Totă noaptea s'au dat ciocniri sângerose între ei și miliție. Revoluționarii au avut pierderi mari. La 10

óre miliția a impresurat casă, unde se refugiară capii revoluționarilor. Acestia s'au apărut cu bombe și pusc. Spre meul nopții artileria a deschis un foc violent asupra casei, pe care am luat'o apoi ca asalt. Dintre resculați au căcut vre-o 400, dintre soldați 130 și 5 ofițeri.

Situația în provinciile baltice.

Mișcarea revoluționară în Estlanda, Livlanda și Curlanda a luat proporții înspăimântătoare. În mai multe atacuri, ce le-au avut resculații cu trupele rusești, au căcut 6000 de ómeni, 2500 au fost răniți. Vr'o 200 dragoni au fost strimtorați de revoluționari într'un hotel și pe toți i-au măcelărit.

Arestări număróse.

Agencia telegrafică din *Petersburg* anunță, că Sămbătă au fost deținuți în *Petersburg* 518 funcționari și muncitori aplicați la serviciul liniei ferate *Nicolaev* și 200 impiegați greviști ai liniei ferate *Varșovia*. Acești din urmă au fost arestați din cauza săvârșirii unui atentat în contra trenului. În nóptea de Vineri spre Sămbătă au fost arestate 500 persoane, aparținătoare partidului revoluționar.

Deputațiunii la »Țarskoie Seló«.

Dilele acestea Țarul a primit deputațiunile »Societății ómenilor ruși«, a partidului monarchist, a societății proprietarilor, a purtătorilor de prapori, a apărării voluntare. Tóte acestea au fost primite colectiv împreună cu comitetul redacțional al revistei »Țărănimea rusescă«, cu o deputațiune a țăranilor din satul *Worabjewi Gori* și cu misionarul sinodal *Arseni*. Deputațiunile au fost conduse de prințul *Scerbatov* și de editorul lui »*Moskowskija Wjedomosti*« — *Gringmut*.

Adresele prezentate cu această ocaziune conțin o vesteđire energică a acțiunii partidelor revoluționare, jeluindu-se la treptele tronului asupra vandalismelor comise de revoluționari. Țarul a dat un răspuns, cunoscut până acuma numai în extras. Eță textul acelu răspuns:

— Vă primesc în firma convingere, că am înaintea mea pe adevărații fii ai Rusiei, mie și patriei pururea și deopotrivă credincioși. Nu mă îndoiesc, că nu veți călca pe alt drum, decât pe cel arătat de mine și deci vă invit să comunicați tuturor celor ce iubesc scumpa noastră patrie, că manifestul lansat de mine la 17(30) Octomvrie este expresiunea deplină a voinei mele sincere și neclintite și că nu se va schimba. Pentru-ca să fie posibil a executa cât mai curând reformele acordate de mine, trebuie să se restabilescă regimul tare, ordinea și liniștea în țără. Datoria voastră cea mai sfântă este, a-mi da mie și organelor mele sprijinul vostru eficace. Un greu păcat iau asupra lor aceia, cari prin faptele și vorbele lor provocă și măresc tulburările, și cari ațită patimile. Dumneđu se păzescă și liniștescă Rusia și se ne ajute în nisuința de a ne face datoria până la sfirșit.

NECROLOG. Subscrișii aduc la cunoscință adurmirea în Domnul a mamei și surorii sale iubite *Ana Szmigelski n. Sebastian*, întâmplată ađi la 5½ óre după amiađi. Adurmita a plinit întru frica lui Dumneđu vrăsta de 74 ani. Inmormentarea i-se va face Sămbătă în 23. Decembrie la 2 óre după amiađi în cimetierul comun din *Blași*. În veci amintirea ei!

Blași, în 21. Decembrie 1905. *Victor*, *Vasilie* și *Octavian*, fi. *Iosif*, *Sebastian*, c. și reg. maior, frate. *Amalia* și *Pulheria*, nurori.

Despre evantaliu.

— Fine. —

Mai mult s'au dezvoltat evantaliile în timpul Rococo.

Artiștii de evantalii din acele timpuri inventară deja evantaliul, care se închide. Acesta a fost introdus din Asia de est, mai întâiu în Spania unde se vede deja pe portretul Infantei *Izabela Eugenia*. În timpul Rococo însă s'au perfecționat foarte mult evantaliile, cari erau nisce opere de artă lucrate din fildeș, scoici, sifed, piei de lebedă, mătase etc. artistice și etate.

Tóte aceste evantalii galante dispărură cu ivirea revoluțiunei. Cu tóte aceste evantaliile rămăseră în usul general. *Charlotta Corday*, când ucise pe *Murat*, purta în mână, stângă un evantaliu.

În timpul primului imperiu se introduseră micile evantalii, împodobite cu măr-

găritare și paillete, cari erau numite im-perceptibile.

Evantaliul era considerat, până pe la mijlocul veacului trecut, ca o raritate. Numai după 1850 începú o renascere a evantaliului, care ajunse la o perfecțiune, cum nu mai fusese în Europa. În serviciul său se puseră artiști celebri *Deja* acum 20 de ani erau în Paris peste 3000 artiști de evantalii.

Producțiunea modernă a evantaliului a primit în programul său tóte stilurile istorice de evantalii, creând și tipuri noue.

Óre această renascere va reinvia și limba aprópe uitată a evantaliilor? Se scie cât de bogată în expresiuni era odinioară această limbă și cât de bine o sciau frumósele din generațiile de mult trecute. *Ninon de Lenclos* a ținut conversațiunii întregi cu evantaliul, fără ca să-și deschidă gura, după cum se înțeleg și astăzi *Chinesii* cu loviturile de evantalii.

Când prințul de *Condé* cerú un rendez-vous, *Ninon* îl privi în tăcere și-i dădu ușor peste mână patru lovituri cu evantaliul. »Vino la ora 4!«

Astăzi s'a mai păstrat liubagiul evantaliilor numai în Spania și Cuba.

Fie-care din aceste mișcări are o însemnătate precisă, ce dá vocabularul limbei evantaliilor.

Dacă evantaliul este ținut închis la brațul drept, atunci însemnă: »Sunt liberă!« La stânga însemnă: »Sunt logodită«. Femeia spaniolă alipind de buze evantaliul ăce: »N'am încredere în tine, séu pare că-ți bați joc!«

Dacă își face încet vânt cu evantaliul ăce: »Mi-ești indiferent«. Dacă îl lasă în jos însemnă: »la-mă, sunt a ta!« C.

ULTIME SCIRI.

Viena, 25 Demvrie. Se anunță din *Belgrad*, că un manifest afișat în salele universității din acest oraș, invită pe studenții a organiza o revoluțiune pentru a detrona dinastia *Karagheorghevi*. S'au făcut numeroșe și minuțioșe perchișițiuni de către poliție, spre a descoperi pe autorii acestui manifest.

București, 25 Decembrie. Școla comunității grecesci din *Brăila*, continuându-și cursurile cu tóta sentința de închidere, a fost închisă ér de poliție a ordinul ministrului. — Atentatorul contra vieții lui *Lazar Duma* a fost prins în persóna grecului *Nycoli*.

Chiovia, 25 Decembrie. Se svonesce, că un nou măcel se prepară contra *Evreilor*. *Jidovii* se înarmază spre a rezista.

Berlin, 25 Dec. Sciri sosite din *Hamburg* anunță, că vasele trimise de puterile străine la *Riga* și *Libau* pentru a proteja pe supușii străini locuitori în aceste orașe, au fost atacate de revoluționari. Vaselor li-a fost cu neputință a imbarca pe fugarii străini. Cancelariile ministerele externe și-au comunicat intențiunile spre a pune capăt acestei stări de lucruri.

Sofia, 25 Decem. Se afirmă, că *Turcia* continuă înarmările contra *Bulgari*. S'au trimis numeroșe tunuri cu tir repede în vilaetul *Adrianopol*. Mobilisarea trupelor continuă spre frontiera bulgară.

POSTA REDACȚIUNEI.

P.... Adresa cerută este »Kénsav és műtrágya gyár — Vasut utca«

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dr. Póka Dezsó

medicul cercului de sus al comitatului Brașov, medic-șef comitatens onorar, strămutându-se din Săcele în Brașov locuiesce (Blumăna mică) Strada Fântăni Nr. 17.

Consultații dela 11—12 óre a. m.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1904 4 Decembrie.	Acti v	1905 26 Noembrie 3 Decembrie.
82.495,563	58136563 Reser. metal. aur 79275236	113.383,516
3.102,289	24359000 " Trate aur 32360000	111.635,236
47.066,728	Argint și diverse monede	1.389,032
12.216,835	Portofoliu Român și străin.	1.418,772
11.999.630	*Impr. pe efecte publice . 4588700	66.198,654
13.641,970	" " " in cont-corent 18989386	69.901,328
1.713,546	Fonduri publice	23.688,864
5.582,412	Efectele fondului de rezervă	23.578,086
589,012	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	11.999,776
711.496	Imobile	11.999,776
78.763,605	Mobilier și Mașini de imprimerie	15.075,400
11.094,357	Cheltueli de administrație	15.075,400
18.379.105	Depozite libere	2.920,477
187.356,548	Conturi-corente	2.920,477
	Conturi de valori	5.763,898
		5.763,898
		597,367
		597,656
		725,771
		739,947
		82.875,885
		82.981,885
		14.253,077
		8.586,508
		27.535,572
		27.180,870
		366.407,289
		362.379,839
	P a s i v	
12.000.000	Capital	12.000,000
18.739.974	Fond de rezervă	12.000,000
2.855.098	Fondul amortis. imob. și materialului	20.110,084
172.555,090	Bilete de bancă în circulație	20.110,084
1.461,065	Profituri și Perderi	3.039,628
981,716	Dobânzi și beneficii diverse	3.039,628
78.763,605	Depozite de retras	245.661,760
—	Conturi corente	1.560,783
287.356,548	* Scont 5% Dobânzi 6%.	1.560,783
		1.159,149
		1.215,029
		82.875,885
		82.981,885
		—
		—
		366.407,289
		362.379,839

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Decembrie n. 1905.

Renta ung. de aur 4%	113.60
Renta de corone ung. 4%	95.10
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	85.86
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	95.60
Bonuri rurale croate-slavone	96.—
Impr. ung. cu premii	213.75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	158.75
Renta de hârtie austr. 4 1/10	99.60
Renta de argint austr. 4 1/10	99.55
Renta de aur austr. 4%	117.30
Renta de corone austr. 4%	99.60
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	90.65
Losuri din 1860	157.45
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.50
Acții de-ale Băncei ung. de credit	786.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	667.—
Napoleonori	19.15
Mărci imperiale germane.	117.72
London vista	240.10
Paris vista.	95.72 1/2
Note italiene	95.70

Cursul pietei Brașov

Din 25 Decembrie n. 1905.

Bancnote rom. Cump.	18.80	Vend.	18.94
Argint român	18.70	"	18.82
Napoleon'ori.	19.06	"	19.10
Galbeni	11.20	"	11.40

Mărci germane	"	117.20	"	117.30
Lire turcesci	"	21.50	"	21.65
Scriș. fonc. Albine 5%	101.—	"	102.—	
Ruble Rusesci	"	2.53	"	2.58

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 22 Decembrie 1905

Măsură sau greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	ș.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos.	13	—
"	Grâu mijlociu	11	20
"	Grâu mai slab	10	—
"	Grâu amestecat	9	—
"	Săcară frumoză	8	60
"	Săcară mijlocie	8	—
"	Orz frumos	8	60
"	Orz mijlociu	8	20
"	Ovăș frumos	7	—
"	Ovăș mijlociu	6	—
"	Cucuruz	11	60
"	Mălaiu (mei)	12	—
"	Mazăre	16	—
"	Linte	10	—
"	Fasole	24	—
"	Sămēntă de in	24	—
"	Sămēntă de cânepă	14	—
"	Cartofi	2	60
"	Măzărache	—	—
1 kilă	Carne de vită	1	20
"	Carne de porc	1	20
"	Carne de berbec	—	80
100 kil.	Său de vită prospēt	40	—
"	Său de vită tonit	62	—

Sz. 3815—1905.
szgb.

Pályázati hirdetmény.

Fogaras vármegye törösvári járásban lemondás folytán megüresedett következő körorvosi állásra, u. m. 1) a 10 községből álló és 9556 lélekszámú törösvári Törösvár község székhelyvel; 2) az 5 községből álló 8957 lélekszámú zernesti Zernest község székhelyvel egészségügyi körorvosi állásra pályázatot hirdetnek és felhívom mindazokat, kik ezen állásokat elnyerni óhajtják, hogy az 1876. évi XIV. tr. cz. 143 § ban előirt minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket 1906. évi január hó 20-ig hozzám annál is inkább adják be, mivel később érkező folyamodványok nem lesznek tekintetbe véve.

Javadalmazás:

1) a törösvári körben évi fizetés 600 kor., fuvaratalány 200 kor., lakbér illetmény 480 korona, faátalány 84 korona.

2) A zernesti körben évi fizetés 600 kor. és fuvaratalány 200 korona.

Mindkét körre nézve az orvos látogatásért jár: az orvos lakásán adott tanácsért vagy rendelésért 50 fillér, ha pedig az orvos a beteget saját lakhelyétől 2 kilométeren belül eső helyen látogatja nappal 1 kor., éjjel 2 korona, két kilométeren túl eső helyen nappal 2 kor., éjjel 3 kor. Ha a beteget az orvos lakhelyétől 2 kilométernél távolabb eső helyen látogatja meg és ha a látogatóához fuvar természetben nem adatott rendelkezésére, úgy jogosítva van az orvos a fuvarbér megtérítését is követelni.

A mennyiben a fenti körorvosi állások közül bá melyik pályázó hiányában külön betölthető nem lenne a be nem töltött körorvosi állással járó teendőket annak összes illetményei élvezete mellett a másik körorvosi állásra megválasztott körorvos tartozik teljesíteni, mindaddig míg az véglegesen betölthető nem lesz.

Megjegyeztetik, hogy olyan helyettesítés esetében mindkét egészségügyi körre nézve a körorvosi székhely Törösvár lesz.

Köteles a körorvos a teljesen vagyonelvonásokat ingyen gyógykezelni és körének községeit havonta kétszer meglátogatni

A román nyelvnek a szolgálat

követelményeinek megfelelő ismeret megkívántatik.

A választás idejét a törösvári szolgabírói irodában 1903. évi január hó 31-én d. e. 10 órára tűzöm ki.

A megválasztott körorvos köteles állását a választás után 8 nap alatt elfoglalni.

Törösvár, 1905 évi deczember hó 20-án.

Bárdosy Mihály,
főszolgabíró.

Unde se mănâncă bine și se béu VINURI curate de Mediaș BERE de Pilsen „Urquell“ prospētă dela cep în fie-care di? ? La

Restaurantul Schwarzburg în Brașov, Str. Spitalului nr. 20. De o cercetare numerosă se rógă **C. R. GLIGORE CRISTEA,** conducătorul restaurantului.

Societatea de tricotaj mecanic cu lucrători de casă.

Se caută persoane de ambele sexe pentru lucru de impletit pe mașina noastră. — Lucru simplu și iute, peste tot anu în casă. Nu este de lipsă cunoștință specială. — Depărtarea n'are nimic de a face, căci noi vinдем lucrul. — Adresa:

Hausarbeiter-Strickmaschinen-Gesellschaft **THOMAS H. WHITTICK & Co.** Prag, Petersplatz 7—605. TRIEST, Via-Campanile 13—605.

Cel mai mare magazin de haine gata pentru bărbați și dame al lui

N. P. GOLDMANN Brașov

Confecțiuni de bărbați

Têrgul Inului 31—33 în palatul lui Czell.

Fondată la 1892.

Confecțiuni de Dame

Têrgul Inului Nr. 28.

În sezonul de primăvară am dovedit On. public, că în piața locală am fost cel mai ieftin și am fost superior orii cărei concurențe! Pentru că de când există prăvălia mea, mi-am procurat de depositul meu de haine tot-deuna cu bani gata.

De ce? haine bune, durabile pentru iarnă, cu garanție de un an, veritabile, originale indigene de Zsolna și Gács numai la mine se pot afla.

Haine gata după modă, pentru bărbați și copii, precum și Paltone de tómnă și iarnă, înlocuesc cu desăvêșire hainele de comandă, de-ore-ce se confecționează sub privighierea mea personală, după croiala cea mai modernă, din stoffe curate de lână, cu accesori de cele mai durabile.

În depositul meu se află pentru agronomi, neguțatori **Surtuce** veritabile din piele de capră Banesă cu căptușală de blană și șofă, Raglane, Derbi, de vênat, Paltone profeșii. — Cu deosebire **mare deposit în Blane** de călătorie și pentru oraș. **Costume** de patinat și deosebit **Surtuce** de patinat cu căptușeli din șofă și blană.

Cel mai mare deposit în haine pentru Dame și Domnișore.

Alegere colosală din fie-care specie și prețuri ieftine surprindătore.

Rogându-mă de sprijinul Onor. public, sunt cu tótă stăma

N. P. GOLDMANN, Brașov, Têrgul Inului 28 (palatul Czell).